Grigore Constantinescu

Comuna

ALBEŞTII DE ARGEŞ

PITEŞTI

MMXV

ALBEŞTII DE ARGEŞ

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 7 sate: **Albeştii Pământeni**; Albeştii Ungureni; Brăteşti; Doblea; Dobrotu; Dumireşti; Florieni.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 45 km.
SUPRAFAŢĂ: 43,4 km^2.
POPULAŢIE: 5.456 locuitori [2.658 M + 2.798 F]–(2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Albeşti – 1523 [7031] aprilie 4 (DRH, B, ŢR, vol. II, doc. 215)• **Brădeşeşti** (Brătăşeşti) – 1523 [7031] aprilie 4 (DRH, B, ŢR, vol. II, doc. 215)• **Brăteşti** – 1576 [7085] decembrie 30 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. IV, doc. 245)• **Dobroţi** (Dobrotu) – 1523 [7031] aprilie 4 (DRH, B, ŢR, vol. II, doc. 215)• **Florieni** – 1520 [7029] noiembrie 26 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. II, doc. 164).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Florieni.

Satul Albeşti este atestat documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Radu de la Afumaţi la 4 aprilie 1523, prin care se confirmă Mănăstirii Argeşului mai multe proprietăţi din zonă.

Referindu-se la importanţa documentelor istorice, în volumul «Muscelul nostru; lămuriri asupra rostului şi cuprinsului monografiei judeţului şi a celor 63 de comune», Constantin Rădulescu-Codin menţiona că *„Hrisoavele sunt icoane vii ale vremurilor trecute.”*.

TOPONIMIE:

- **Albeşti** – denumirea localităţii de reşedinţă îşi are originea în antroponimicul *Albu*, căruia i s-a adăugat sufixul *–eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. O legendă locală menţionează un căpitan Albu din oastea lui Basarab Întemeietorul, care a fost răsplătit pentru vitejia sa, în bătălia de la Posada, împotriva lui Carol Robert d'Anjou, din 1330, cu o moşie pe care s-a constituit, ulterior, aşezarea. O altă legendă asociază numele localităţii cu densitatea oaselor ostaşilor morţi în luptă, care au „albit” pământul locului. Unitară, iniţial, aşezarea s-a structurat în: Pământeni – „oameni ai pământului (locului)” şi Ungureni, odată cu accentuarea procesului de imigrare din Transilvania. Tradiţia orală explică denumirea localităţii, prin provenienţa din Poiana Sibiului a unora dintre locuitori. Portul tradiţional ardelenesc al acestora ar sta la originea numelui aşezării, întrucât bărbaţii purtau cămăşi albe, simple, cu cusături cruciforme pe faţă şi pe spate.
- **Brăteşti** – toponimul este format din apelativul slav *brat* (echivalentul semantic al cuvântului „frate”), utilizat ca antroponimic, sub forma *Brătea*, atestată documentar.
- **Doblea** – toponim de provenienţă incertă, considerat un termen depreciativ; la origine, un antroponim, *Dobre*, un ins care vădea insuficiente calităţi mentale. Cercetători avizaţi, invocând caracteristicile terenului, menţionează, însă, că toponimul derivă din *doba* = bazin adânc de apă, provenit din bg. *dlâb* = scobitură.
- **Dobrotu** – toponim care reprezintă, la origine, o formaţie antroponimică, constituind sinonimul slav al termenului „bun” ≈ *dobr*.

- **Dumireşti** (forma anterioară: *Dumăreşti*) − toponimicul provine, probabil, din verbul *a dumiri*.
- **Florieni** − toponim care are la bază un antroponim: *Florea* (provenit din substantivul *floare*) + sufixul −*eni*, indicând gruparea pe criterii familiale a locuitorilor satului.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectura caselor din perioada interbelică se caracterizează, în general, prin existenţa unei săli cu stâlpi de secţiune circulară construiţi din cărămidă, sala fiind dispusă pe întreaga faţadă principală, sau numai pe una dintre laturi, în situaţia clădirilor cu plan în formă de „L".

Arta tradiţională a ţesutului şi cusutului s-a practicat cu succes de către unele creatoare renumite din localitate: Matida Andrei, Georgeta Dobre.

În arta crestăturii şi sculpturii în lemn, s-au remarcat: Marina Gelu şi preotul David Hetea. Lucrătura în piele a constituit o îndeletnicire artistică pentru meşterul Vasile Ilie.

În meşteşugul prelucrării metalelor, s-a evidenţiat Nicolae Urluescu. Prelucrarea artistică a cerii a fost o meserie practicată de Ion Constantinescu. Confecţionarea obiectelor prin împletirea unor materiale vegetale constituie o meserie practicată cu talent, dar şi o pasiune pentru Ion Haica şi Ilie Dura.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, prezintă elemente de particularizare locală dansurile: Albeşteanca, Aţica, Becleanu, Boiereasca, Brâul de la Albeşti, Brâul lui Davila, Cazacul, Dura, Fata maichii, Ineluşul, Mariţica, Marşul, Murguleţul de la Albeşti, Trandafirul, Ungurica, Vâlsăneasca.

Ansamblul folcloric «Hora» – înfiinţat în anul 1970 – a participat la numeroase concursuri de acest gen. În anul 1991, a obţinut, sub conducerea coregrafului Ilie Stelian, Marele premiu al Festivalului «Cununa cântecului românesc» – ediţia a XVI-a, de la Tulcea.

În contextul tradiţional al organizării unui schimb de mărfuri, al desfacerii unor produse diverse ale comunităţii locale – inclusiv piese de artă populară, precum şi al desfăşurării unor importante manifestări folclorice, un cadru propice îl reprezintă **târgul** organizat cu ocazia sărbătoririlor de Paşti în satul Albeşti-Pământeni.

Centru folcloric individualizat în zonă prin „Sărbătoarea căpşunelor".

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚**Biserica Albeşti-Pământeni** «Adormirea Maicii Domnului; Sf. Nicolae; Sf. Filofteia» [1879], ctitorită de moşnenii satului •intervenţii: refacerea turlelor [1926], reacoperire [1971] •pictură murală: Nae Constantinescu [1879], Niţă Poşoiu [1899]; C. Bunescu [1926], Emil Ivănescu-Millan – fronton [1941].

✚**Biserica Albeşti-Ungureni** «Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil» [1887-1892], ctitorită, prin strădania pr. Gheorghe Duţeanu, de obştea satului •intervenţii: „capitale" [1945, 1956-1958, 1971] •pictură murală: I. P. Leuleanu şi Gh. Ionescu din Piteşti [1892]; Gheorghe Vânătoru şi Emil Ivănescu-Millan [1958].

✚**Biserica Schitului Brătăşeşti** «Naşterea Sf. Ioan Botezătorul; Sf. Serghie şi Vacho» –[▲]– construită, în 1735, de către paharnicul Ioan Vâlsănescu, a fost refăcută din temelie de arhimandritul Partenie şi de monahul Varlaam, în 1795. Potrivit textului versificat al pisaniei de piatră: „Schitul cel vechi ce iaste acum stricat şi părăsit / de paharnicul Ioan Vâlsănescu întâi au fost zidit; / apoi, al doilea ctitor după acesta au urmat / şi-ntr-acest loc, din temelie au ridicat / cu cheltuiala sa, părintele Partenie arhimandrit / şi prin silinţa părintelui Varlaam ce s-au ostenit / şi fără zăbavă au luat săvârşire şi de zugrăvit. / Ci acum iar, la leat 1813, s-au meremetisit, / prin Dorothei, smeritul arhimandrit, / făcând tâmpla şi pridvorul şi alte ce au trebuit / şi beseareca din nou peste tot s-au învălit; / s-au făcut şi pre afară şi alte lucrări mai multe, / precum chiliile şi cişmeaua ce să află în curte.". Biserica are plan treflat, cu abside poligonale; pridvor deschis, pe latura vestică, adăugat în 1813, când a fost „meremetisită" prin grija arhimandritului Doroftei. Accesul la turla-clopotniţă de secţiune pătrată, amplasată deasupra pronaosului, se asigură pe scara de lemn din pridvor. Decoraţie sculpturală la uşa bisericii cioplită dintr-o singură bucată de

stejar, precum şi la spălătorul din piatră de la proscomidiar; medalioane adâncite în zid, la pridvor. Iconostasul de lemn prezintă medalioane concepute în manieră barocă. Pictura murală originară [1795] se conservă parţial; icoana de hram din 1813 este de o calitate artistică remarcabilă. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Penticostar [1715], Cazanie [1748], Mineie [1778-1780], Psaltire [1801], Mineie [1804-1805], Mineie [1852] şi icoane pictate pe lemn în sec. XIX. Ansamblul monahal format din biserică şi chilii a fost reparat în anii: 1913, 1928, 1952 şi recent, prin preocuparea obştii Mănăstirii Robaia al cărei metoc este, ansamblul fiind redat circuitului monahal.

✚Biserica Brăteşti «Înălţarea Domnului» [1861-1864], ctitorită de preoţii: Andrei Petrescu, Gh. Gălăşescu, Radu sin Radu, Dumitru Pangratie „şi alţi binefăcători" •intervenţii: „generale" [1912, 1967] •pictură murală: anonim [1864]; Niţă Poşoiu [1912]; Al. Ţipoia şi Dumitru Bănică [1967].

✚Biserica de lemn Oancea (Dobrotu) «Intrarea în Biserică a Maicii Domnului» [1868], ctitorită de pr. Gh. Gorunescu şi clăcaşii de pe moşia Albeşti; construită din bârne de stejar recuperate din demolarea Bisericii Băiculeşti •intervenţii: extindere, includerea pridvorului în pronaos [1912] •pictură murală: Gheorghe Poşoiu; icoana de hram pictată de Emil Ivănescu-Millan [1944].

✝ Cruce de piatră: Albeştii-Pământeni: 1694 [7202] august 20 –[▲]– DN70, km 39, în faţa gospodăriei lui Stanciu D. Ioan.

✝Monument eroi: **Albeşti-Pământeni** [1916-1918]; autor: N. Kaghiorghis (1922) – lângă primărie.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 156 locuitori ai comunei Albeștii de Argeș, numărul eroilor menționați în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Primul război mondial [112], Al doilea război mondial [44].

⚔Momente de istorie locală

În cursul Primului război mondial, subunități ale armatei române din Divizia 14 Infanterie au luptat, pe teritoriul localității, împotriva armatelor invadatoare în noiembrie 1916, respingând atacurile inamice cu prețul unui greu tribut de sânge. Relicve materiale ale luptelor de rezistență armată: tuburi de cartușe și de proiectile au fost descoperite de localnici pe întreaga arie a comunei.

☙ IN MEMORIAM ☙

✪ **CIUCULESCU GHEORGHE/GELU** [1941-2002] – profesor, dirijor, compozitor, salvamontist. Dirijor fondator al Coralei „Orfeu" a Casei de cultură „George Topîrceanu" [1977-2000], dirijor al Corului Seminarului teologic „Neagoe Basarab" din Curtea de Argeş, cu intense şi apreciate activităţi concertistice. Opera: «Doamna lui Manole» – compoziţie; «Monografia Mănăstirii Paltinu» – în manuscris. Salvamontist fondator al grupurilor: „Ecoul munţilor" şi „Chemarea munţilor".

✪ **MOISIL MARIA** [1910-1977] – profesoară de geografie; figură reprezentativă a învăţământului şi culturii argeşene; licenţiată a Universităţii Bucureşti, cu teza «Monografia comunei Slătioarele», notată cu „Magna cum laudae".

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p.[543-546] – 9-10; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

PRIMĂRIA COMUNEI ALBEŞTII DE ARGEŞ.

7046
Transfăgărășan
Albeștii Ungureni
7C
Dobrotu
Albeștii Pământeni
252
Dumitrești
Florieni
Mioarele
L.Oești
Albeștii Ungureni
Albeștii de Arges
(Albeștii Pamînteni)
Doblea
Vernești
Dobrotu
Cerbureni

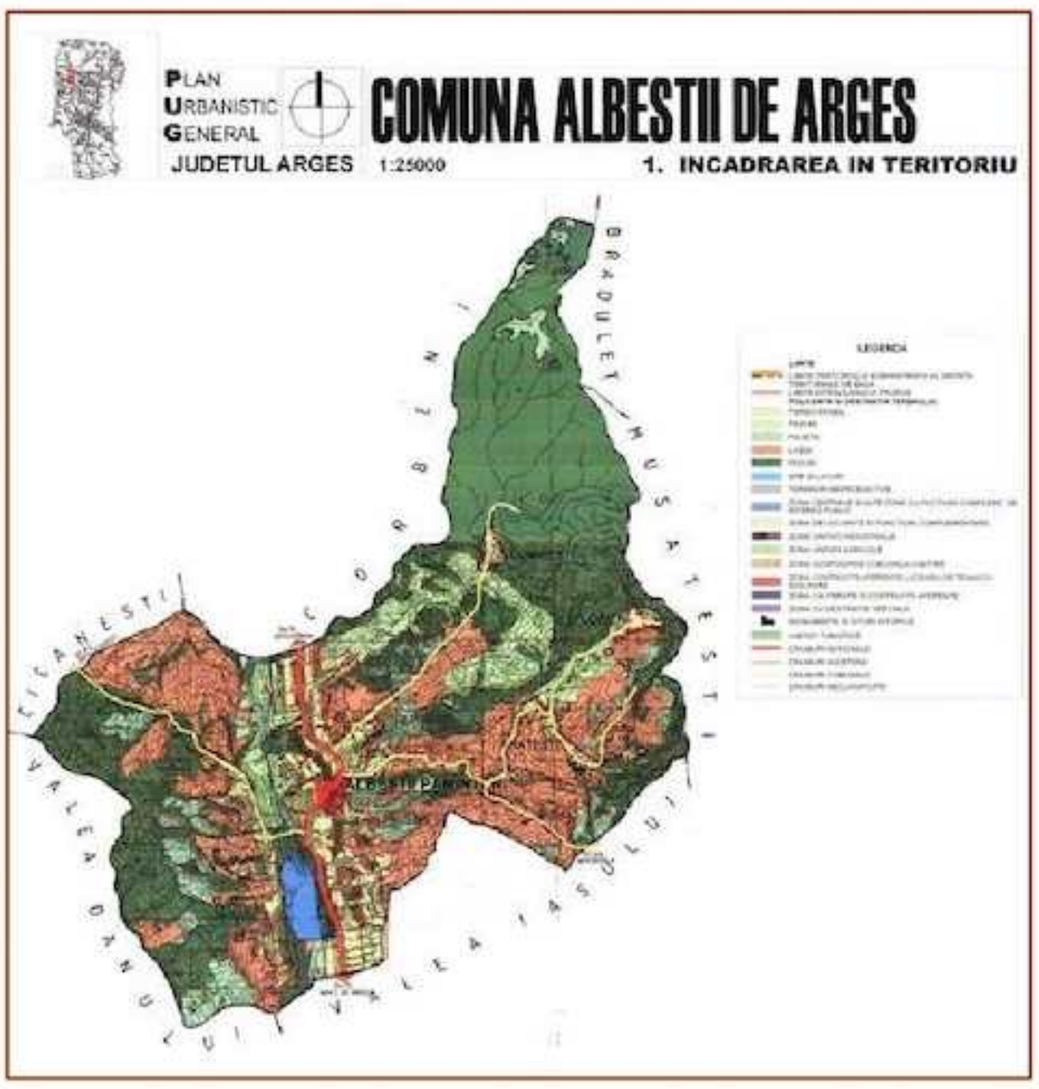
PLAN
URBANISTIC
GENERAL
JUDETUL ARGES
1:25000
COMUNA ALBESTII DE ARGES
1. INCADRAREA IN TERITORIU
LEGENDA

BISERICA SCHITULUI BRĂTĂŞEŞTI.

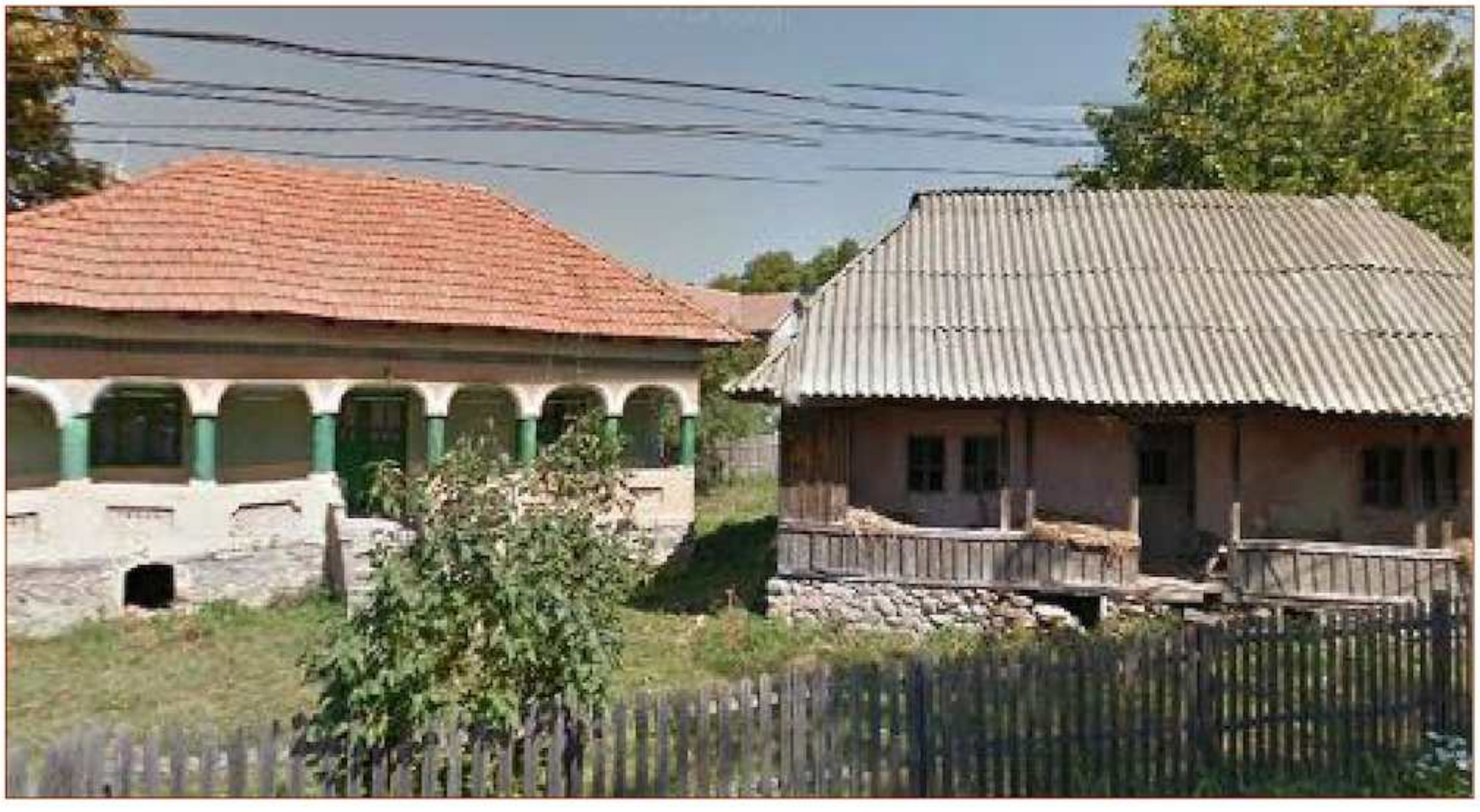

CASE DIN ALBESTII DE ARGES.

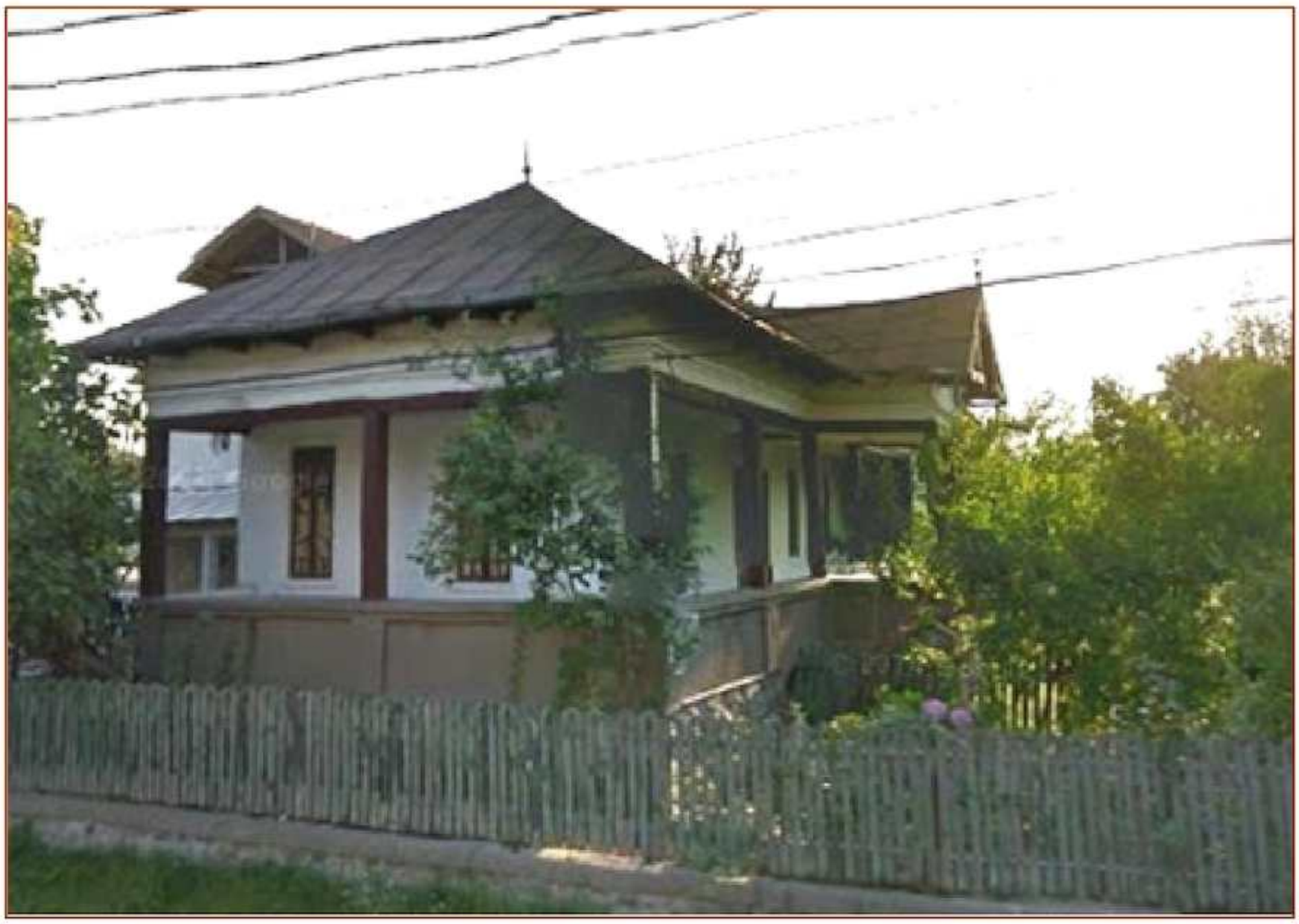

CASA ANDREI DUŢEANU

ŞCOALA GENERALĂ ALBEŞTI-PĂMÂNTENI.

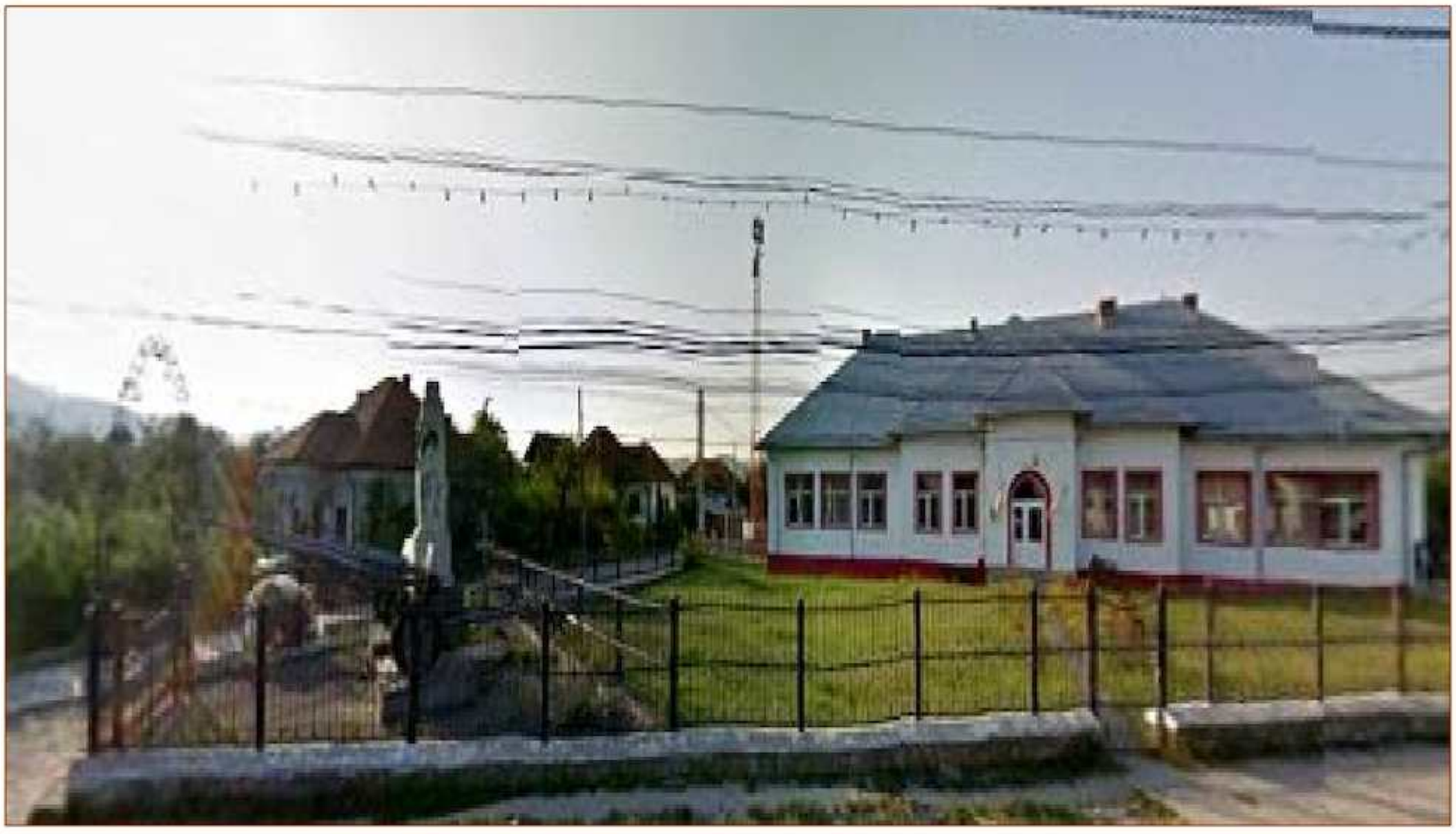

CENTRUL LOCALITĂŢII DE REŞEDINŢĂ.

MONUMENTE ALE EROILOR
DIN
ALBESTII DE ARGES

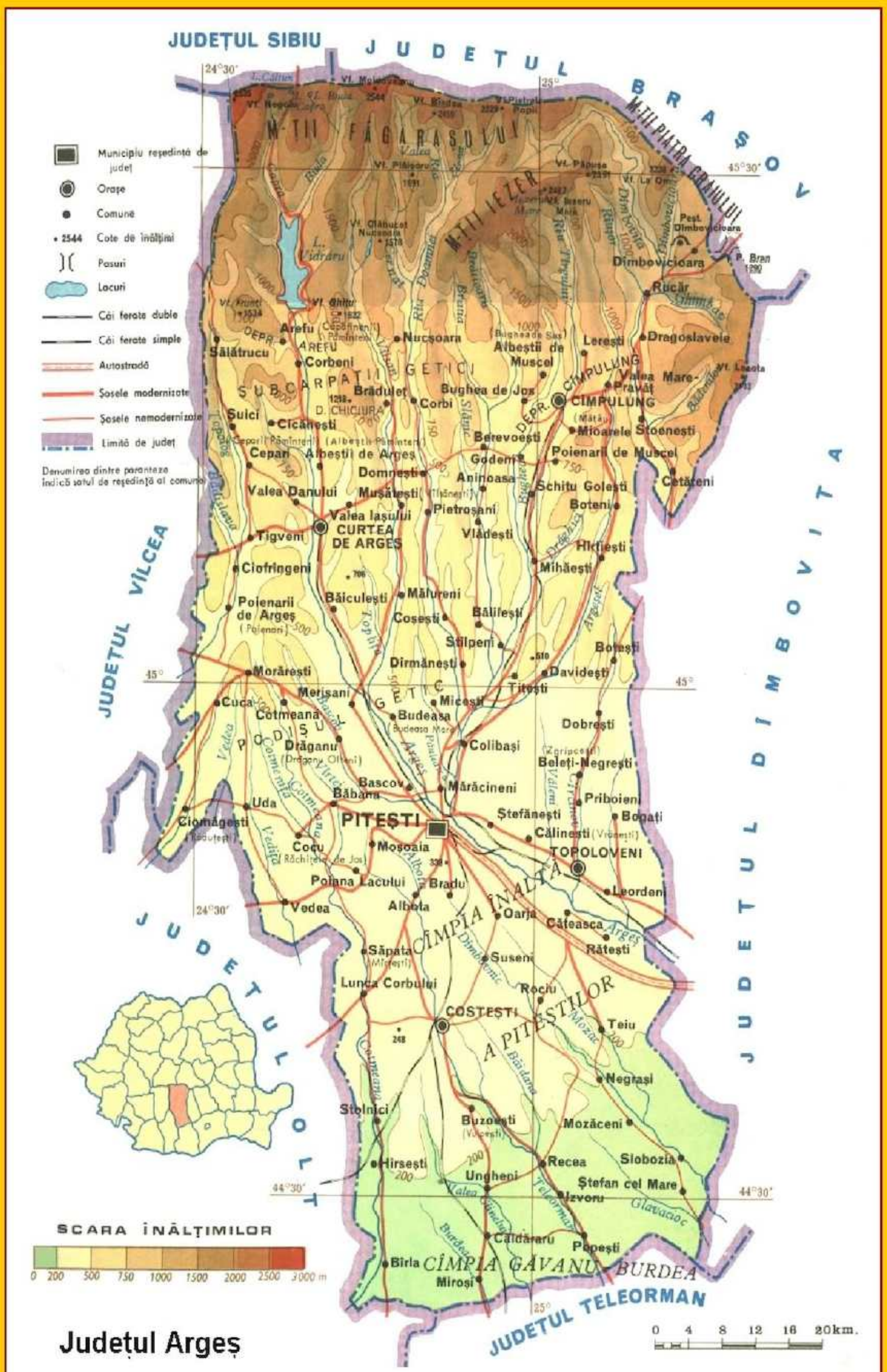

Județul Argeș